

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра приватного права

ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Магістр права https://surl.li/cfhosd
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі: лекційних занять – 18 годин, семінарських занять – 18 годин, самостійної роботи – 54 години
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Лекції, семінарські заняття, консультації: Гарієвська Мирослава Богданівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри приватного права. m.hariyevska@univer.km.ua https://univer.km.ua/profile/hariyevska-myroslava-bohdanivna Профілі у наукових базах даних: ORCID https://orcid.org/0000-0002-3115-725X Web of Science https://www.webofscience.com/wos/author/record/3502722 Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218618912 Google Scholar https://scholar.google.com/citations?user=1zC6ACMAAAAJ Academia.edu https://independent.academia.edu/%D0%9C%D0%93%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%94%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0

Розміщення курсу	Google classroom «Докази і доказування у цивільних справах» https://classroom.google.com/c/ODg0ODgzNTU2MjMy?cjc=nv3hp2ay Код класу: nv3hp2ay
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Спеціальні компетентності СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції; СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію; СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Програмні результати навчання	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи; РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання; РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності; РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції; РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів; РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
Місце дисципліни в логічній схемі	<i>Супутні навчальні дисципліни:</i> - В О.8.М.4 Юридичний супровід економічної діяльності <i>Наступні навчальні дисципліни:</i> - О.8.М.12 Альтернативне вирішення правових спорів
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Поняття та види доказів. Тема 2. Інститут доказування в науці цивільного процесуального права Тема 3. Застосування засобів доказування в цивільному судочинстві Тема 4. Доказування у справах, що виникають з сімейних правовідносин Тема 5. Доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин Тема 6. Доказування у справах, що пов'язані із правом власності Тема 7. Доказування у справах, що виникають із заподіяння шкоди

	Тема 8. Доказування у справах, що виникають з спадкових правовідносин
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	Нормативно-правові акти та судова практика 1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р., у ред. Закону від 03.10.2017 р. № 2147–VIII. Верховна Рада України. Законодавство URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15 2. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй 10.12.1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України: декларації, документи / упорядник Ю. К. Качуренко. К. Наукова думка, 1992. С. 18–24. 3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, прийнятий Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 16.12.1966 р. // Права людини. Міжнародні договори України. К., 1992. С. 36–58. 4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини (Рим, 04.11.1950). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004. 5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14. 6. Про автоматизовану систему документообігу суду: положення, затверджене Радою суддів України 02.04.2015 № 25. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025414-15. 7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17 8. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17. 9. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19. 10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України № 3477-IV від 23.02.2006 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15 11. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15 12. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19 13. Про нотаріат : Закон України № 3425-XII від 02.09.1993 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12 14. <u>Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів</u>: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL 15. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2-3. Ст. 12. 16. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674–VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-1 17. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12 18. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19 19. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15 Література 1. Андрійцьо В. Д. Теоретичні проблеми доказування в цивільному

	судочинстві України. Монографія. НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Ужгород. ІВА, 2014.С. 408. 2. Білоусов Ю. В., Феннич. Доказові презумпції у цивільному судочинстві. Монографія. Х. Харків юридичний, 2012. С. 280. 3. Грабовська О. О. Теоретичні та практичні проблеми доказування у цивільному процесі України. К. Юрінком Інтер, 2018. 472 с. 4. Грабовська О. О. Теоретико-правові проблеми доказування у цивільному процесі України. Дис. ... д-ра юрид. наук. 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2018. 563 с. 5. Доказування та докази в цивільному судочинстві. 2-ге вид. / Н. Ю. Голубєва, І. В. Андронов, Н. В. Волкова, І. А. Яніцька. Одеса : Фенікс, 2024. 80 с. 6. Зразки процесуальних документів у цивільному судочинстві : листи, скарги, заяви, позовні заяви, відзиви на позовні заяви, оскарженні судових рішень. Упоряд. Руснак Ю. І. К. ЦУЛ, 2015. 132 с. 7. Орел Л. В., Калашник О. М. Цивільне право та процес. Харків : Право, 2021. 424 с. 8. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина) / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с. 9. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина) / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. 10. Цивільне процесуальне право України / за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 728 с. 11. Цивільне процесуальне право України: підручник. М.М. Ясинок, М.П. Курило, О.В. Кіріяк, Ю.В. Білоусов, О.О. Кармаза, С.І. Запара та ін. за заг. ред. М.М. Ясинка. К. Алерта, 2016.С. 576. 12. Цивільне процесуальне право: казуси / за заг. ред. О. В. Щербанюк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 86 с. 13. Цивільний процес / за заг. ред. В. А. Кройтора. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с. 14. Цивільний процес / за заг. ред. К. В. Гусарова. Харків : Оберіг, 2022. 229 с. 15. Цивільний процес України: навч. посіб. Гусаров К. В., Жушман М. В., Кравцов С. О. Х: Право, 2020. 390 с. 16. Штефан А. С. Вчення про механізм доказування у цивільному судочинстві. Київ: Інтерсервіс, 2018. 392 с. 17. Штефан А. С. Механізм доказування у цивільному судочинстві. Дис. ... д-ра юрид. наук. 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право / Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України. Київ, 2020. 470 с.
--	--

Навчальний контент

	№ теми	Назва теми	Кількість годин					
			Усього	у тому числі				
				Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
Тематичний план навчальної дисципліни	1.	Поняття та види доказів.	10	2	2	-	-	6
	2.	Інститут доказування в науці цивільного процесуального права.	10	2	2	-	-	6
	3.	Застосування засобів доказування в цивільному судочинстві.	20	4	4	-	-	12
	4.	Доказування у справах, що виникають з сімейних правовідносин.	10	2	2	-	-	6
	5.	Доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин.	10	2	2	-	-	6
	6.	Доказування у справах, що пов'язані із правом власності.	10	2	2	-	-	6
	7.	Доказування у справах, що виникають із заподіяння шкоди.	10	2	2	-	-	6
	8.	Доказування у справах, що виникають з спадкових правовідносин.	10	2	2	-	-	6
	9.	Всього годин:	90	18	18	-	-	54
Методи навчання та форми поточного контролю	Під час лекційних занять застосовуються: 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація. На семінарських та практичних заняттях застосовуються: - дискусійне обговорення проблемних питань; - вирішення ситуаційних завдань; - складання окремих видів документів. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах: 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції; 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування; 4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями; 5) захист підготовленого публічного виступу.							

Лекційні заняття	Лекційне заняття 1 Тема: Поняття та види доказів. 1. Місце доказів в здійсненні мети і завдань правосуддя. 2. Проблемні питання поняття доказів в науці цивільного процесуального права. 3. Ознаки доказів: нові підходи вчених процесуалістів. 4. Класифікація доказів: наукові концепції вчених-процесуалістів.
	Лекційне заняття 2 Тема: Інститут доказування в науці цивільного процесуального права 1. Поняття і мета доказування в цивільному судочинстві. 2. Суб'єкти доказування та їх класифікація у цивільному судочинстві. 3. Правила розподілу обов'язків по доказуванню. 4. Поняття предмету доказування. Факти, що складають предмет доказування у цивільному судочинстві. 5. Обставини, які не підлягають доказуванню. Стадії процесу доказування у цивільному судочинстві. 6. Забезпечення доказів у цивільному судочинстві.
	Лекційне заняття 3-4 Тема: Застосування засобів доказування в цивільному судочинстві 1. Практичні аспекти застосування показань свідка в цивільному судочинстві. 2. Процесуальна форма показань свідків. 3. Письмове опитування учасників справи як свідків. 4. Процесуальний порядок отримання, дослідження та оцінки показань свідків. Імунітет свідків. 5. Практичні аспекти застосування письмових доказів в цивільному судочинстві. 6. Види письмових доказів. 7. Процесуальний порядок збирання та подання письмових доказів, їх витребування та забезпечення. 8. Процесуальний порядок дослідження та оцінки письмових доказів. 9. Практичні аспекти застосування речових доказів в цивільному судочинстві. 10. Види речових доказів в цивільному процесі. 11. Процесуальний порядок подання, дослідження та оцінки, повернення речових доказів. 12. Практичні аспекти застосування висновку експерта в цивільному судочинстві. 13. Поняття та сутність висновку експерта. Співвідношення висновку експерта із висновком спеціаліста та експерта з питань права. 14. Порядок призначення експертизи у цивільному процесі. Вимоги щодо змісту та форми висновку експерта. 15. Процесуальний порядок дослідження і оцінки висновку експерта судом. 16. Практичні аспекти застосування електронних доказів в цивільному судочинстві. 17. Види електронних доказів. 18. Подання, дослідження та оцінка електронних доказів.

Лекційне заняття 5

Тема: Доказування у справах, що виникають з сімейних правовідносин

1. Докази та доказування у справах про розірвання шлюбу та розподіл спільного майна подружжя.
2. Докази та доказування у справах про встановлення батьківства. Особливості доказування у справах про позбавлення батьківських прав, про поновлення батьківських прав, про відібрання дитини без позбавлення батьківських прав.
3. Докази та доказування у справах, які виникають із аліментних зобов'язань (стягнення аліментів на утримання дітей, стягнення аліментів на утримання батьків).

Лекційне заняття 6

Тема: Доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин

1. Загальна характеристика справ, що виникають із договірних правовідносин.
2. Докази та доказування у справах про визнання правочину недійсним.
3. Докази та доказування у справах про визнання договору недійсним. Докази та доказування у справах, що впливають із договору найму (оренди) майна.
4. Докази та доказування у справах, що впливають із договору позики.
5. Докази та доказування у справах, що впливають із кредитного договору.

Лекційне заняття 7

Тема: Доказування у справах, що пов'язані із правом власності

1. Загальна характеристика справ, що пов'язані з правом власності.
2. Докази та доказування у справах про визнання права власності.
3. Докази та доказування у справах про зняття арешту з майна.
4. Докази та доказування у справах про витребування майна із чужого незаконного володіння.

Лекційне заняття 8

Тема: Доказування у справах, що виникають із заподіяння шкоди

1. Загальна характеристика справ, що виникають із заподіяння шкоди.
2. Докази та доказування у справах про відшкодування моральної шкоди.
3. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої життю та здоров'ю фізичної особи.
4. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
5. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди фізичній особі, завданої злочином.

Лекційне заняття 9

Тема: Доказування у справах, що виникають з спадкових правовідносин

1. Загальна характеристика справ про спадкування.
2. Докази та доказування у справах про право на спадкове майно і розподіл його в натурі.
3. Докази та доказування у справах про визнання заповіту недійсним.
4. Докази та доказування у справах про визнання додаткового строку

	для прийняття спадщини. 5. Докази та доказування у справах про вимоги по боргах спадкодавця.
Семінарські заняття	Семінарське заняття 1. Тема: Поняття та види доказів <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 1.1. Місце доказів в здійсненні мети і завдань правосуддя. 1.2. Проблемні питання поняття доказів в науці цивільного процесуального права. Поняття доказів у цивільній справі. 1.3. Ознаки доказів: нові підходи вчених процесуалістів. 1.4. Класифікація доказів: наукові концепції вчених-процесуалістів. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 2. Тема: Інститут доказування в науці цивільного процесуального права <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 2.1 Поняття і мета доказування в цивільному судочинстві. 2.2. Суб'єкти доказування та їх класифікація у цивільному судочинстві. 2.3. Правила розподілу обов'язків по доказуванню. 2.4. Стадії процесу доказування у цивільному судочинстві. 2.5. Поняття предмету доказування. Обставини, які не підлягають доказуванню. 2.6. Збір та подання доказів у цивільному судочинстві. 2.7. Судові доручення щодо збирання доказів у цивільному судочинстві. 2.8. Витребування доказів у цивільному судочинстві. 2.9. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. 2.20. Дослідження та оцінка доказів у цивільному судочинстві. 2.22. Забезпечення доказів у цивільному судочинстві. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 3-4 Тема: Застосування засобів доказування в цивільному судочинстві <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 3.1. Поняття та суть показань свідків. Класифікація показань свідків. 3.2. Процесуальна форма показань свідків. Відмінності показань свідків та пояснень сторін, третіх осіб та їх представників. 3.3. Письмове опитування учасників справи як свідків. 3.4. Процесуальний порядок отримання і дослідження показань свідків. Імунітет свідків. 3.5. Процесуальний порядок оцінки показань свідків у цивільному процесі. 3.6. Поняття, ознаки та види письмових доказів. 3.7. Порівняльний аналіз письмових доказів з речовими та електронними доказами. 3.8. Процесуальний порядок збирання та подання письмових доказів. 3.9. Процесуальний порядок витребування та забезпечення письмових доказів.

- 3.10. Процесуальний порядок дослідження та оцінки письмових доказів.
- 3.11. Поняття та ознаки речових доказів.
- 3.12. Процесуальний порядок подання, дослідження та оцінки речових доказів.
- 3.13. Процесуальний порядок повернення речових доказів.
- 3.14. Поняття та сутність висновку експерта.
- 3.15. Співвідношення висновку експерта із висновком спеціаліста та експерта з питань права.
- 3.16. Порядок призначення експертизи у цивільному процесі.
- 3.17. Вимоги щодо змісту та форми висновку експерта.
- 3.18. Процесуальний порядок дослідження і оцінки висновку експерта судом.
- 3.19. Поняття та суть електронних доказів. Види електронних доказів.
- 3.20. Подання, дослідження та оцінка електронних доказів.
- 3.21. Зберігання та повернення електронних доказів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 5

Тема: Доказування у справах, що виникають з сімейних правовідносин

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Докази та доказування у справах про розірвання шлюбу.
- 5.2. Докази та доказування у справах про розподіл спільного майна подружжя.
- 5.3. Докази та доказування у справах про встановлення батьківства.
- 5.4. Доказування у справах про позбавлення батьківських прав.
- 5.5. Докази та доказування у справах про поновлення батьківських прав.
- 5.6 Докази та доказування у справах про відібрання дитини без позбавлення батьківських прав.
- 5.7. Докази та доказування у справах, які виникають із аліментних зобов'язань (стягнення аліментів на утримання дітей, стягнення аліментів на утримання батьків).

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 6

Тема: Доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин

- 6.1. Докази та доказування у справах про визнання договору недійсним.
- 6.2. Докази та доказування у справах, що впливають із договору найму (оренди) майна.
- 6.3. Докази та доказування у справах, що впливають із договору позики.
- 6.4. Докази та доказування у справах, що впливають із кредитного договору.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 7

Тема: Доказування у справах, що пов'язані із правом власності

	<u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 7.1. Докази та доказування у справах про визнання права власності. 7.2. Докази та доказування у справах про зняття арешту з майна. 7.3. Докази та доказування у справах про витребування майна із чужого незаконного володіння. 7.4. Докази та доказування у справах про усунення перешкод у користуванні житлом шляхом виселення членів сім'ї власника. 7.5 Докази та доказування у справах щодо самочинного будівництва. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 8 Тема: Доказування у справах, що виникають із заподіяння шкоди <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 8.1. Докази та доказування у справах про відшкодування моральної шкоди. 8.2. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої життю та здоров'ю фізичної особи. 8.3. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. 8.4. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я чи смертю фізичної особи. 8.5 Доказування у справах про відшкодування шкоди завданої затопленням. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 9 Тема: Доказування у справах, що виникають з спадкових правовідносин <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 9.1. Докази та доказування у справах про право на спадкове майно і розподіл його в натурі. 9.2. Докази та доказування у справах про визнання заповіту недійсним. 9.3. Докази та доказування у справах про визнання додаткового строку для прийняття спадщини. 9.4. Докази та доказування у справах про вимоги по боргах спадкодавця. 9.5 Докази та доказування у справах про визнання права власності на спадкове майно. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами кейсових завдань за темою заняття.
Самостійна робота студентів	Бали за самостійну роботу можна здобути такими шляхами: 1) виконати письмово зазначені завдання; 2) виконати індивідуальне завдання у формі науково-дослідної роботи на тему, погоджену із викладачем; 3) за результатами неформальної освіти. Завдання 1. Аналіз судової практики щодо засобів доказування (5 балів) Знайдіть та проаналізуйте постанову Верховного Суду, у якій

вирішується спір щодо використання, оцінки або допустимості певного засобу доказування (письмових, речових, електронних доказів, висновку експерта або показань свідків).

У роботі необхідно:

- зазначити реквізити судового рішення;
- викласти фабулу справи та визначити обставини, які підлягали доказуванню;
- охарактеризувати позиції сторін щодо наявності та оцінки доказів;
- визначити норми процесуального законодавства, що регулюють відповідний засіб доказування та були застосовані судом;
- охарактеризувати засоби доказування, використані сторонами у справі, та визначити їх вид;
- проаналізувати питання належності, допустимості, достовірності та достатності доказів;
- проаналізувати правову позицію Верховного Суду щодо використання та оцінки відповідного засобу доказування;
- оцінити правильність висновків суду щодо прийняття, відхилення або оцінки доказів;
- надати власні висновки щодо правильності рішення суду та можливих шляхів удосконалення практики доказування.

Обсяг роботи – 3-5 сторінок.

Завдання 2. Аналіз судової практики щодо доказування у справах, що виникають із сімейних правовідносин (5 балів)

Знайдіть та проаналізуйте постанову Верховного Суду у справі, що виникає із сімейних правовідносин (про розірвання шлюбу, визначення місця проживання дитини, участь у вихованні дитини, стягнення аліментів, поділ майна подружжя, встановлення факту проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу тощо).

У роботі необхідно:

- зазначити реквізити судового рішення;
- викласти фабулу справи та визначити обставини, які підлягали доказуванню;
- охарактеризувати позиції сторін щодо обставин, які вони повинні були довести;
- визначити норми законодавства, які регулюють доказування у відповідній категорії сімейних спорів та були застосовані судом;
- визначити предмет доказування у справі;
- охарактеризувати докази, подані сторонами, та засоби доказування, за допомогою яких вони подавалися;
- проаналізувати належність, допустимість, достовірність та достатність доказів;
- проаналізувати правову позицію Верховного Суду щодо розподілу обов'язку доказування та оцінки доказів у сімейному спорі;
- оцінити правильність дій судів попередніх інстанцій щодо встановлення та оцінки обставин справи;
- надати власні висновки щодо правильності рішення Верховного Суду та можливих шляхів удосконалення практики доказування у справах, що виникають із сімейних правовідносин.

	Обсяг роботи – 3-5 сторінок. Завдання 3. Аналіз судової практики щодо доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин. (5 балів) Знайдіть та проаналізуйте постанову Верховного Суду у справі, що виникає з договірних правовідносин (купівля-продаж, оренда, позика, підряд, поставка, кредитний договір тощо). За результатами аналізу: • зазначити реквізити судового рішення; • зазначити реквізити судового рішення; • викласти фабулу справи та визначити обставини, які підлягали доказуванню; • охарактеризувати позиції сторін щодо обставин, які кожна зі сторін повинна була довести; • визначити норми законодавства, що регулюють доказування у відповідній категорії договірних спорів та були застосовані судом; • визначити предмет доказування у справі; • охарактеризувати докази, подані сторонами, та засоби доказування, за допомогою яких вони подавалися; • проаналізувати розподіл обов'язку доказування між сторонами; • проаналізувати належність, допустимість, достовірність та достатність доказів, наданих сторонами; • проаналізувати правову позицію Верховного Суду щодо доказування обставин виникнення, виконання або порушення договірного зобов'язання; • оцінити правильність висновків суду щодо доказів та встановлення обставин справи; • надати власні висновки щодо правильності рішення суду та можливих шляхів удосконалення практики доказування у справах, що виникають з договірних правовідносин. Обсяг роботи – 3-5 сторінок. Завдання 4. Аналіз судової практики щодо доказування у справах, що виникають з спадкових правовідносин. (5 балів) Знайдіть та проаналізуйте постанову Верховного Суду у справі, що виникає зі спадкових правовідносин (про встановлення факту родинних відносин, прийняття спадщини, визначення додаткового строку для прийняття спадщини, визнання права на спадщину, усунення від права на спадкування, визнання заповіту недійсним тощо): • зазначити реквізити судового рішення; • викласти фабулу справи та визначити обставини, які підлягали доказуванню; • охарактеризувати позиції сторін щодо обставин, які кожна зі сторін повинна була довести; • визначити норми законодавства, що регулюють доказування у відповідній категорії спадкових спорів та були застосовані судом; • визначити предмет доказування у справі; • охарактеризувати докази, подані сторонами, та засоби доказування, за допомогою яких вони подавалися; • проаналізувати розподіл обов'язку доказування між сторонами; • проаналізувати належність, допустимість, достовірність та
--	---

	достатність доказів, наданих учасниками справи; • проаналізувати правову позицію Верховного Суду щодо доказування обставин, які мають значення для виникнення, здійснення або захисту спадкових прав; • оцінити правильність висновків суду щодо поданих доказів та встановлення обставин справи; • надати власні висновки щодо правильності рішення суду та можливих шляхів удосконалення практики доказування у справах, що виникають зі спадкових правовідносин. Обсяг роботи – 3-5 сторінок. Критерії оцінювання кожного завдання: • повнота розкриття питання – 2 бали; • аналіз законодавства та судової практики – 2 бали; • обґрунтованість висновків – 1 бал.
--	---

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Перескладання лекції: виконання презентації по питаннях теми пропущеної лекції. Перескладання семінарського заняття: усне опитування по питаннях пропущеного семінару та виконання ситуативних завдань.
Підсумковий контроль	Питання для підготовки до підсумкового контролю 1. Етапи доказування в цивільному процесі. 2. Поняття та значення доказів у цивільній справі. 3. Види доказів у цивільному процесі. 4. Поняття предмету доказування. 5. Обставини, які не підлягають доказуванню. 6. Суб'єкти цивільного процесуального доказування. 7. Правила розподілу обов'язків по доказуванню. 8. Належність та допустимість доказів. 9. Збір та подання доказів. 10. Дослідження та оцінка доказів. 11. Зміст пояснень сторін і третіх осіб. 12. Процесуальний порядок отримання та дослідження пояснень сторін і третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків. 13. Показання свідків як процесуальний засіб доказування. 14. Процесуальний порядок отримання і дослідження показань свідків. 15. Імунітет свідків. 16. Висновок експерта як засіб доказування. 17. Процесуальний порядок дослідження і оцінки висновку експерта судом. 18. Письмові докази, поняття, ознаки, види, значення письмових доказів в цивільному судочинстві. 19. Процесуальний порядок отримання і дослідження письмових доказів. 20. Речові докази, їх поняття, відмінність від письмових доказів. 21. Процесуальний порядок отримання і дослідження речових доказів. 22. Звуко- і відеозаписи як засоби доказування. Процесуальний порядок отримання, відтворення звукозапису, демонстрації відеозапису та їх дослідження. 23. Електронний документ як доказ в цивільному судочинстві

	24. Забезпечення доказів. 25. Докази та доказування у справах про розірвання шлюбу 26. Докази та доказування у справах про розподіл спільного майна подружжя. 27. доказування у справах про встановлення батьківства. 28. Докази та доказування у справах про позбавлення батьківських прав, 29. Докази та доказування у справах про поновлення батьківських прав. 30. Докази та доказування у справах про відібрання дитини без позбавлення батьківських прав. 31. Докази та доказування у справах про стягнення аліментів на утримання дітей. 32. Докази та доказування у справах про стягнення аліментів на утримання батьків. 33. Докази та доказування у справах про визнання правочину недійсним. 34. Докази та доказування у справах про визнання договору недійсним. 35. Докази та доказування у справах, що впливають із договору найму (оренди) майна. 36. Докази та доказування у справах, що впливають із договору позики. 37. Докази та доказування у справах, що впливають із кредитного договору. 38. Докази та доказування у справах про визнання права власності. 39. Докази та доказування у справах про зняття арешту з майна. 40. Докази та доказування у справах про витребування майна із чужого незаконного володіння. 41. Докази та доказування у справах про усунення перешкод у користуванні житлом шляхом виселення членів сім'ї власника. 42. Докази та доказування у справах щодо самочинного будівництва. 43. Докази та доказування у справах про відшкодування моральної шкоди. 44. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої життю та здоров'ю фізичної особи. 45. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. 46. Докази та доказування у справах про відшкодування шкоди фізичній особі, завданої злочином. 47. Доказування у справах про відшкодування шкоди завданої затопленням. 48. Докази та доказування у справах про право на спадкове майно і розподіл його в натурі. 49. Докази та доказування у справах про визнання заповіту недійсним. 50. Докази та доказування у справах про визнання додаткового строку для прийняття спадщини. 51. Докази та доказування у справах про вимоги по боргах спадкодавця. 52. Докази та доказування у справах про визнання права власності на спадкове майно.
Критерії оцінювання	Оцінювання здійснюється відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми: <pre> graph TD A[Вивчення навчальної дисципліни] --> B[100 балів] B --> C[Очна (денна, вечірня) форма навчання] B --> D[Заочна (дистанційна) форма навчання] </pre>

	до 10 балів – за результатами навчання під час лекцій до 5 балів – за результатами навчання під час лекцій до 30 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять до 25 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять до 20 балів – за результатами самостійної роботи до 30 балів – за результатами самостійної роботи до 40 балів – за результатами складання семестрового контролю Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залікова оцінка виставляється на підставі результатів поточного оцінювання або складання заліку, який проводиться в усній або письмовій формі (в т.ч тестування). У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться в усній або письмовій формі (в т.ч тестування). із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу. До семестрового контролю допускаються здобувачі освіти, які до дати завершення теоретичного навчання у відповідному семестрі накопичили за поточний контроль не менше 36 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання набраних здобувачем вищої освіти балів з поточного та семестрового контролю. За умови, якщо здобувач вищої освіти накопичив за поточний контроль 20-35 балів він допускається до складання екзамену створений деканом факультету комісії. Якщо здобувач вищої освіти до дати завершення теоретичного навчання у відповідному семестрі накопичив за поточний контроль менше 20 балів, йому у відомості виставляється підсумкова оцінка «F» і такий здобувач має право на повторне вивчення відповідної навчальної дисципліни.
Можливість визнання результатів неформальної освіти	Результати неформальної освіти здобувача (участь у вебінарах, курсах, круглих столах, інших заходах за тематикою пов'язаною із вивченням навчальної дисципліни) можуть бути визнані у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://cutt.ly/Ee8mmyUb). Результати неформальної освіти здобувача можуть бути визнані шляхом повного або часткового зарахування балів за самостійну роботу.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://surl.li/eqbt0y) Кодекс академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/5rMH6Rjj). Положення про систему запобігання академічному плагиату в академічних та наукових текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/8rMH7UJZ)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://surl.li/xddcxm). Процедура звернення з апеляцією на результати підсумкового контролю

	передбачена п. 3.8.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0).
Зворотній зв'язок	1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті. 3. На корпоративну електронну пошту m.harievsk@univer.km.ua

РОЗРОБНИК Доцентка кафедри приватного права, кандидатка юридичних наук, доцентка **Мирослава ГАРІЄВСЬКА**

СХВАЛЕНО рішення кафедри приватного права від 25 травня 2026 року, протокол № 11.

**Завідувачка кафедри
приватного права**

Світлана ГРИНЬКО

**Погоджено
Гарант освітньої програми**

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Обліковий обсяг – 0,9 ум.др.арк.